

3. Бланк І.О. Управління використанням капітала /І.О.Бланк. – 2-е вид., стер. – К.: Вид-во «Ельга», 2012. – 656 с.
4. Понедільчук Т. В. Інтелектуальний капітал: сутність та методи оцінки /Т. В. Понедільчук // Ефективна економіка № 6, 2014.
5. Paul R. Niven (2003), Balanced Scorecard Step-by-Step: Maximizing Performance and Maintaining Results, John Wiley & Sons International Rights, Inc.

УДК 336.005.915:334.78

Ушеренко С.В.,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри
корпоративних фінансів та контролінгу,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

Косько О. В.,

*аспірант кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана*

МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ В КОРПОРАТИВНОМУ СЕКТОРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Вирішення проблемних питань управління в корпоративному секторі національної економіки, який включає сегменти фінансових і нефінансових корпорацій у формі господарського товариства, відзначено актуальністю, що зумовлено значущістю корпоративного сектору, де виробляється та надається 90% від усього обсягу продукції та послуг [1]. Проблемні питання, які пов'язані з інституціональними та управлінськими ризиками функціонування корпоративного сектора підприємництва, що мали у довоєнному стані національної економіки, то з часу встановлення її воєнного стану ще більш загострилися. Звідси виникає інтерес до модернізації управлінських механізмів

та їх інструментарію в корпоративному секторі з урахуванням прогресивних світових тенденцій управління, що має впливати і на управління корпоративними фінансами. Ризики фінансового управління в корпоративному секторі підприємництва при всій їх різноманітності в залежності від локації підприємства, їх організаційно-правової форми і галузевого профілю діяльності та чисельності працюючих, сегменту ринку продукції чи послуг (зокрема, фінансових і нефінансових послуг) мають загальні риси, що має бути враховано при їх детальному аналізі з метою вдосконалення корпоративного управління. Аналіз управлінських механізмів має бути заснований на основі Принципів корпоративного управління Організації з економічного співробітництва та розвитку в контексті встановлення балансу між економічними і соціальними цілями корпоративного підприємства (далі – корпорації), індивідуальними і суспільними інтересами. Це включає :

- професійну компетентність, чесність та дотримання корпоративної культури співробітниками корпорації;
- розподіл повноважень, компетенції та відповідальності між акціонерами, наглядовою радою і правлінням корпорації;
- стратегія розвитку корпорації, організації та контролінгу за реалізацією включаючи вдосконалення ефективного планування, впровадження сучасного бюджетування, проектного та ризик-менеджменту, систем внутрішнього контролю;
- розкриття інформації про діяльність корпорації та її прозорість;
- систему важелів та противаг, що мають забезпечити узгодження інтересів усіх учасників корпоративних відносин, зокрема власників (принципалів) і менеджменту корпорації.

Зараз в господарській практиці проглядаються процеси удосконалення підходів до розробки та реалізації стратегії розвитку корпорації (тут загальна назва корпоративного підприємства, організації), контролінгу та інформаційного забезпечення функціонування корпорації з використанням інформаційних та фінансових технологій управління. Так розробка і реалізація стратегії розвитку

корпорації використовує підхід, заснований на збалансованій системі показників, агентному моделюванні, стратегічних картах. Водночас, зараз спостерігається розширення змісту контролінгу від вирішення задач облікового та аудиторського характеру до вирішення задач комплексного управлінського характеру для спрямування функціонування усієї системи управління на досягнення визначених цілей діяльності та розвитку корпорації, що передбачає синергетичний синтез планування, обліку, контролю, економічного аналізу й організації інформаційних потоків для інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень на всіх рівнях управлінської ієрархії. Сучасний контролінг синтезує збалансовану систему показників, систему бюджетування і доповнюється таким підходом як комплаєнс (в Оксфордському словникові англійської мови *compliance* is an action in accordance with a request or command, *obedience* означає дії у відповідності із запитом або вказівкою, покора). Комплаєнс – програми в контролінгу, що ставлять усунення проблем на новий рівень : від зовнішнього контролю до належного внутрішнього контролю і управління ризиками. Це передбачає виявляти проблеми, здійснення заходів їх запобіганню, спираючись на регламентацію разом із забезпеченням виконання встановлених норм і правил. Впровадження етичних норм, моральних цінностей і принципів, дотримання корпоративної культури, на що націлені комплаєнс-програми, а також виявлення проблем та їх обговорення допомагає досягнути довіри як внутрішньої в підприємстві, так і зовнішньої до його репутації. Відповідність законодавству, правилам і стандартам у сфері комплаєнсу зазвичай торкається таких питань, як дотримання належних стандартів поведінки на ринках, управління конфліктами інтересів, справедливе відношення до клієнтів. Програми включають питання протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування тероризму, рейдерству. Основною метою комплаєнса є мінімізація правових і репутаційних ризиків, що виникають внаслідок порушення професійних і етичних стандартів. Інструменти комплаєнса – це аудит, розслідування, заохочення, анонімні повідомлення, підвищення кваліфікації персоналу, проведення внутрішньої політики і

процедур, спрямованих на утвердження етичних норм, оцінювання ризиків операційної діяльності та зворотній зв'язок з керівним менеджментом, наглядовою радою [2].

Корпорація має запроваджувати всеохоплюючий стандарт управління ризиками для ідентифікації, оцінки величини та контролю за всіма значними ризиками щодо ринкового споживання продукції, пропозиції на ринку нової послуги, інвестиційні, інноваційні ризики, широкий діапазон фінансових ризиків, інформаційної безпеки тощо. Значущість цих ризиків для діяльності корпорації залежить від її профілю, що має бути відображено у внутрішньому стандарті корпорації. При цьому має бути дотримані принципи : визначені допустимі рівні ризиків, розроблені заходи щодо ослаблення дії ризиків або їх запобігання чи уникнення, очікувані вигоди мають належним чином компенсувати прийняття ризику, мотивація щодо досягнення значної вигоди має узгоджуватися з прийнятими допустимими рівнями ризиків, визначені вимоги до страхування ризиків.

З поширенням і запровадженням інформаційних технологій в діяльності корпорацій постає питання щодо безпеки інформаційних ресурсів. Дуалізм вимог забезпечення прозорості інформації про діяльність корпорації і забезпечення захисту її інформаційних ресурсів вирішується шляхом достовірного розкриття інформації про фінансову, ринкову діяльність корпорації з метою надання можливості потенційним інвесторам, клієнтам, учасникам корпоративних відносин приймати виважені рішення і водночас разом із захистом інформаційних ресурсів щодо клієнтської бази, технологічних процесах, певних ноу-хау, конкурсної документації тощо з метою захисту конкурентних переваг корпорації. Захист інформації здійснюється за двома основними напрямками – це криптографічний та технічний захист інформації: технічний захист інформації - вид захисту інформації, спрямований на забезпечення за допомогою інженерно-технічних заходів та/або програмних і технічних засобів унеможливлення витоку, знищення та блокування інформації, порушення цілісності та режиму доступу до інформації і криптографічний захист

інформації - вид захисту інформації, що реалізується шляхом перетворення інформації з використанням спеціальних (ключових) даних з метою приховування/відновлення змісту інформації, підтвердження її справжності, цілісності, авторства тощо. Одночасне використання криптографічного та технічного захисту інформації є необхідною умовою для забезпечення надійного захисту інформаційних ресурсів в корпорації. Водночас їх використання потребує від корпорації мати у своєму складі підготовлених фахівців [3].

Модернізація корпоративного управління за вищезазначеними напрямками має підвищити його ефективність, забезпечити конкурентоспроможність та стійкість корпорації, а також має сприяти розширенню професійних компетентностей менеджменту корпорації. Подальші наукові розвідки за названою темою пов'язуємо з розробленням конкретних заходів модернізації корпоративного управління в корпорації в залежності від її галузевого профілю, позиції на ринку, кількості персоналу, організаційно-правової форми діяльності, що має бути у подальшому формалізовано у розроблених під конкретну корпорацію рекомендації чи стандарт діяльності.

Список використаних джерел:

1. Фінанси підприємств корпоративного сектора економіки України : колективна монографія / Зимовець В.В., Даниленко А.І., Терещенко О.О. та ін. ; за ред. В.В. Зимовця ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – Електрон. дані. – К., 2019. – 306 с. – Режим доступу: <http://ief.org.ua/docs/mg/311.pdf> ISBN 978-966-02-8988-8 (електронне видання).

2. Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України, затверджені рішенням Правління Національного банку України від 03 грудня 2018 року №814-рш "Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України" . [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua>

3. Рибка М.С. Розробка механізмів управління захистом інформаційних ресурсів органів публічної влади. 100 ідей для Президента та Уряду України:

проектні ініціативи у сфері публічного управління : зб. наук. пр. : у 2 т. / редкол. Н. І. Обушна, А. П. Рачинський, С. К. Хаджирадєва (голова). Київ : НАДУ, 2020. Т. 2. С. 57–59.

УДК 336.64

Фербей Г.М.

*здобувачка ОП «Фінансовий менеджмент і контролінг»,
другого (магістерського) рівня освіти
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

Науковий керівник: Круш В. В.

*ст. викладач кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МАЛИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Антикризове управління фінансами малих аграрних підприємств в умовах військової агресії проти України — це складний і багатогранний процес, що включає не лише фінансові стратегії, а й підвищену адаптацію до нових реалій та викликів, які постають перед підприємцями в умовах загрози. Малі аграрні підприємства, які забезпечують значну частину внутрішнього ринку продуктами харчування, опинилися перед необхідністю виживати та розвиватися в умовах, коли їхня діяльність піддається ризикам, пов'язаним із бойовими діями, руйнуванням інфраструктури, блокуванням експортних маршрутів та нестачею фінансування.

В умовах постійної небезпеки першим завданням для підприємств стає збереження ліквідності, адже без наявних коштів неможливо забезпечувати